

SOSU: Møde med borgeren

Formålet med dette forløb er at undersøge mødet med nye mennesker og deres livshistorier. Hvad betyder vores minder og vores hjem, og hvilke genstande fortæller noget om et hjem og en person?

Når I har afsluttet forløbet, har eleverne bl.a. arbejdet med:

- Udveksling af minder
- Hjemmets skjulte situationer og genstande
- Genstandes fortællinger om et menneske og et hjem

Kunstværker brugt i dette forløb

- FOREIGNERS, PLEASE DON'T LEAVE US ALONE WITH THE DANES! af Superflex
- Analtab II (Anal Loss II) af Nanna Starck
- To stående modeller af Vilhelm Lundstrøm
- Gangen af Kirsten Christensen

Udarbejdet af SMK Connect

Klassetrin

Ungdomsuddannelse

Fag

Dansk, Billedkunst, Håndværk, design og arkitektur

Indhold

7 lektioner og 40 minutter

Opgave

Mindepinde

⌚ Under 1 lektion

Væk minderne til live.

Denne opgave er udviklet af Jane Bendix - undervisningsansvarlig på ARKEN.

Opgaven kan bruges i sammenhænge, hvor elever skal lære hinanden bedre at kende. Mindepindene aktiverer alle elever på én gang og opfordrer til at "bringe sig selv i spil" i undervisningen.

Støvede minder

🕒 30 minutter

Lav mindepinde på forhånd, så alle elever kan få tre pinde hver. En mindepind er en ispind med et påklistret minde (se bilag). Du skal bruge ispinde samt små sedler med minder, fx "Et minde om et spisebord", "Et minde fra naturen", "Et minde om sammenhold"... Find selv på flere.

Mindesedlerne limes på ispindene.

- Placer eleverne i en rundkreds.
- Forklar, at I i denne opgave skal forsøge at trække forskellige støvede minder frem.
- Hvad ligger der egentlig i ordet "støvet minde"? Det er måske et minde, som kan ligge langt tilbage eller et minde, som ikke står helt så klart for én – i hvert fald på en eller anden måde et minde, som ikke er blevet fortalt alt for mange gange.
- Bed eleverne om at trække 3 mindepinde og finde 3 minder frem med afsæt i pindenes ordlyd.
- Når de er klar til at dele deres minder, skal de række hånden op og gå sammen med en makker, som også har hånden op.
- De skiftes til at dele et minde med hinanden.
- Når de har delt ét minde, og kun ét, så skal de række hånden op igen og finde en ny makker.
- På den måde aktiveres alle 3 minder, men med forskellige makkere.
- De har ca. 10 min. i alt inden en fælles opsamling.

Opsamling

Stil evt. disse spørgsmål:

- Hvem vil lægge ud med at sige lidt om, hvordan det var at lave denne øvelse?
- Var der nogen, der ikke kunne koble mindepinden på et minde? Hvad gjorde I så?
- Hvor langt tilbage lå minderne? Et par år? Fra barndommen?
- Hvad husker I særligt fra minderne? Forløbet? Følelsen? Sanserne?
- Tog I udgangspunkt i jer selv i alle minderne, eller brugte I også minder, I har fået fortalt?

I SKAL BRUGE

BILAG

- Ispinde
- Papirsedler med minder
- Lim

- mindepindefoto.jpg

Opgave

De skjulte ting

🕒 2 lektioner

Hvor går din grænse for, hvad dine gæster må se i dit hjem? Din yndlingsbamse der står på din seng? Din mors gamle natkjole der hænger på badeværelset? Opvasken fra i går?

I denne opgave skal I arbejde med, hvad man viser frem og ikke viser frem i sit hjem. Eleverne skal tage et billede af et af rummene fra deres hjem, eller et billede af en situation derhjemme, for derefter at skjule dele af billedet - det der er "privat", og det man ikke ønsker at vise frem for andre. Opgaven har til hensigt at styrke elevernes bevidsthed om grænser og normer indenfor ens hjem.

Det du ikke ser

🕒 30 minutter

Eleverne skal nu ”skjule” dele af billedet med hvid maling – hvilke genstande ønsker de at ”slette”?

Opsamling

Hæng gerne billederne op eller læg dem på gulvet i klassen, så I sammen kan kigge på dem.
Spørg ind til de enkelte billeder:

- Hvilken situation har de valgt, og hvad de har ønsket at gemme væk.
- Kan man alligevel tyde, hvilke genstande der er gemt væk?
- Hvilken virkning har det ”skjulte” udtryk for forståelsen af situationen?
- Vækker det mere nysgerrighed?

ISKAL BRUGE

- Udprintet billede
- Hvid maling
- Pensler

Iscenesæt og fotografer en situation hjemme hos dig

🕒 30 minutter

Du kan overveje at lade eleverne lave en hurtig skitsetegning af den situation, de tænker på, inden de iscenesætter scenariet derhjemme. Gør det tydeligt for eleverne, at det gerne må være en "opdigtet" situation – noget de ikke nødvendigvis selv gør.

- Eleven vælger en dagligdagssituation derhjemme, som de ikke normalt gør, når der er gæster tilstede.
- Eleven iscenesætter situationen. Fx: spiller Xbox under et tæppe på sofaen, med puder i ryggen, chipspose og dåsesodavand på sofabordet. Sokker på gulvet etc.
- Eleven "forlader scenen". Der må ikke være personer med i billedet, men kun ting.
- Eleven tager nogle billeder, så de har flere at vælge imellem
- Der afprøves forskellige opstillinger og scenarier.
- Eleven vælger det billede, de bedst kan lide.
- Printer det ud i A4 eller sender det til din mail.
- Du skal sørge for at få printet alle elevernes billeder inden næste lektion.

Hvad du ikke ser

🕒 30 minutter

Hjælp eleverne i gang ved at tale emnet varmt gennem en fælles samtale:

- Hvordan ser hjemmet fx ud, når du er alene eller ikke har haft tid til at rydde op?
- Hvordan ser det ud, når du venter besøg? Er der ting, du pakker væk?
- Hvilke handlinger foretager du dig normalt ikke, hvis der er gæster til stede?
- Kan de komme i tanke om en dagligdagssituation, som man ikke umiddelbart deler med andre? Måske med familie og venner, men ikke med fremmede?
- Hvorfor er nogle situationer mere private end andre?
- Prøv at lade dem begrunde hvorfor/hvorfor ikke? Er det noget de gør/ikke gør bevidst, eller kan det være noget, de automatisk gør/ikke gør, fordi de er påvirket af familiens normer eller har det med sig i deres kulturelle bagage?

Giv gerne et eksempel selv, og lad eleverne danne sig et visuelt billede af rummet og genstandene i hovedet. Du kan fx fortælle om de ting, du tager frem ude på badeværelset, når du gør dig klar inden sengetid. Den måde du hænger vasketøjet op på inde i stuen. Eller dit strikketøj, som ligger lidt rodet i hjørnet af sofaen.

OBS! Denne opgave kan svær for dem, som ikke ønsker at vise deres hjem frem. Det kan du imødekomme ved at komme med et udvalg af fotos på forhånd, som eleverne kan vælge og arbejde videre på.

I SKAL BRUGE

- Evt. printede billeder
-

Relief af Kirsten Christensen

Gangen

© Kirsten Christensen / VISDA

VÆRKTYPE

Relief

TEKNIK

Stentøj med begitning

DATERING

1978

DIMENSIONER

1155 x 1155 mm (netto)

Gangen

I en smal gang med mørke vægge ses en forsamling af mennesker. Nogle uden ansigter og andre med blot et par kropsdele. Fragmenterede mennesker. Nogle er nøgne med synlig kønsbehåring, andre har anonymt tøj på. Nogle synes at bevæge sig frem mod os og andre mod bagvæggen, hvor figurerne nærmest svæver op og forsvinder. Helt fremme ses hovedet af en mand og to sorte hænder. Vil han holde os ude, eller beder han om hjælp? Figurernes gestik kan synes både opgivende, desperate og beskyttende. En person sidder i midten. Er det den indbildte dirigent, der tror sig i stand til at styre slagets gang? Er det et fastspændt, pacificeret menneske?

Et vidnesbyrd

Værket er en keramisk billedtavle og del af serien *Min Mor og Mig* (1977-78). Serien er en reaktion på de oplevelser, Kirsten Christensen havde i mødet med hospitalet og det psykiatriske plejehjem, hvor hendes mor opholdt sig de sidste år af sit liv. Med sit voldsomme og aktuelle indhold kom værkserien til at danne afsæt for en bredere diskussion om tabuisering af alderdom og døden, og af det uværdige liv på institutionerne.

Stentøj som teknik

Kirsten Christensen arbejder blandt andet i stentøj og bruger keramiske metoder i sit kunstneriske arbejde. Motiver og tekst indridses i det bløde ler, som efter brænding fremstår på én gang skrøbelig og hårdt, så materialet går i dialog med værkernes skildringer af liv og sind.

Inspirationsord

- Alderdom
 - Død
 - Omsorg
 - Eksistentialisme
 - Opløsning
 - Magt
 - Feminisme
 - Køn
 - Krop
-

Øvelse

Hvor på kroppen sidder kunstværket

🕒 10 minutter

Formål

At få en kropslig fornemmelse af kunstværket og indkredse hvilke sanser kunstværket sætter i spil. Værket kobles til elevernes egne sanseerfaringer og skaber relevans.

At sætte ord på en kropslig og følelsesmæssig oplevelse, og skabe rum for de forskelligartede oplevelser kunstværket kan sætte i gang.

At tale om kunstværkets virkemidler: Er det fx den grønne farve, der påvirker eleverne eller en detalje i motivet?

Sådan gør I

Hver elev får udleveret et "Hvor på kroppen sidder kunstværket"-arbejdsark.

Bed eleverne om at mærke godt efter, hvor på kroppen de synes, de bedst kan mærke kunstværket. Giv evt. selv et eksempel: Er det hjertet, fordi du bliver berørt? Hænderne, fordi du får lyst til at røre ved værket? Hovedet, fordi du får en masse tanker? etc.

Eleverne skal sætte et kryds eller en cirkel på tegningen af menneskekroppen dér, hvor de kan mærke kunstværket. Det kan fx være i hovedet, i hjertet, i fingrene, i tæerne, i maven, på huden, på ryggen osv.

Opsamling

Hvorfor har de valgt netop den del af kroppen? Få dem til at forklare deres valg. Stikord: lugte/smage, se/høre, farver, varmt/koldt, hurtigt/langsomt etc. Er det fx fordi de synes, det lugter godt? Eller dårligt? At det er blødt at gå på? At det kilder? At de bliver glade eller kede af det?

Til slut kan man spørge, hvad de får lyst til at lave i eller med kunstværket?

Kunstværker

Titel

FOREIGNERS, PLEASE DON'T LEAVE US ALONE WITH THE DANES!

Kunstner

Superflex

Titel

FOREIGNERS, PLEASE DON'T LEAVE US ALONE WITH THE
DANES!

Kunstner

Superflex

Titel

Analtab II (Anal Loss II)

Kunstner

Nanna Starck

Titel
To stående modeller

Kunstner
Vilhelm Lundstrøm

ISKAL BRUGE

- Et kunstværk
- Arbejdsark: Hvor på kroppen sidder værket
- Blyanter

BILAG

- Arbejdsark_Hvor på kroppen sidder kunstværket.pdf

Opgave

Sættekassen

🕒 3 lektioner

Kan man ud fra mindre end 10 genstande, gætte hvilken person der gemmer sig bag? Lad det komme an på en prøve!

I denne opgave skal eleverne arbejde i grupper på 3. De skal bygge en sættekasse og dedikere den til en kendt person. Eleverne skal hjælpes ad med at finde genstande og materialer, der repræsenterer deres syn på og opfattelse af personen. Efterfølgende skal resten af klassen prøve at gætte, hvem de har tænkt på.

Byg sætterkassen

🕒 1 lektion

- Sættekassen bygges af mælkekartoner. Det kan tage lidt tid at indsamle nok mælkekartoner, rengøre dem og klippe dem til, så de er klar til at blive malet og limet sammen.
- Bed eleverne om at medbringe 3 tomme mælkekartoner hver.
- Afsæt en hel lektion til opbygningen af sættekassen, så de alle får et ensartet udseende.
- Rengør og tør kartonerne. Klip kartonerne over på tværs, så rummene bliver kvadratiske og lige store.
- Klips eller lim kartonerne sammen, så I får rækker på 3x3.
- Gør overfladerne ensartede, både indvendigt og udvendigt, enten ved at male dem eller dække dem med ensfarvet papir. Inden da er det en god ide at vide, hvem gruppen ønsker at dedikere sætterkassen til, da farven eller papiret kan hænge sammen og sige noget om personen.

I SKAL BRUGE

- Mælkekartoner (9 til hver gruppe)
- Lim/limpistoler/tape
- Papirclips
- Maling
- Pensler
- Farvet papir

BILAG

- Trin-for-trin vejledning.pdf

Hvem dedikerer vi sættekassen til?

🕒 2 lektioner

Når vi betragter en person, kobler vi ofte ubevidst ord på personens udseende, væremåde, særheder, egenskaber eller værdier. Hvad sker der, hvis disse ord fortolkes gennem genstande og materialer? Hvilke genstande og materialer kan fx fortælle os noget om, hvem Dronning Magrethe II er?

- Gruppen skal nu vælge en person, de alle sammen kender og synes er spændende at arbejde med.
- Fortæl dem, at det skal være hemmeligt for resten af klassen, hvem de vælger.
- Når gruppen er blevet enige, skal de brainstorme over personen med stikord eller korte sætninger – alt det, de kommer i tanke om.

Fx om Dronning Magrethe II:

1. Krone, Kreativ, Smøger, Daisy, Kjoler,
2. Elsker at lave kostumer og scenografi til Den Kongelig Ballet
3. Har mange boliger
4. Er god til at vinke fra balkonen

Indsaml og udvælg genstande og materialer

- Ud fra deres brainstorm får eleverne til hjemmeopgave at medbringe forskellige materialer og små genstande, der kan være i kassen.
- Du må gerne udfordre dine elever i at fortolke materialer. Hvis en person virker vred, hvilket materiale kan så repræsentere det? Måske noget skarpt? Noget stikkende? Noget tungt og sort eller måske skrigende gult?
- Jo flere ting eleverne tager med tilbage til skolen, jo bedre – så har gruppen mere at vælge imellem.
- Når grupperne igen mødes, drøfter de deres overvejelser og valg af de medbragte ting.
- Sammen skal de udvælge 9 ting til sætterkassen.

Gæt hvem

- Gruppen sender dig et billede af personen, som de finder på nettet.
- Du printer dem ud, så grupperne kan klistre hver deres billede på bagsiden af deres sættekasse.
- Klassen samles og gennemgår sættekasserne én efter én.
- Resten af klassen beskriver det, de ser. Derefter giver de et bud på, hvem personen kunne være.
- Sættekassens skabere kan efterfølgende kommentere og begrunde deres valg.

ISKAL BRUGE

- En masse forskellige genstande.
 - Udprintede billeder af de valgte personer i A4.
 - Papir og blyant.
-

Opgave

Lav gipsrelieffer af en genstand fra dit hjem

🕒 2 lektioner

Nedefra og oppefra. Fra højre og fra venstre.

I denne opgave skal I undersøge en genstand ved at lave aftryk i ler og efterfølgende lave relieffer i gips. Har I tid og ekstra materiale, er det oplagt at lave flere aftryk af den samme genstand og sammensætte dem til en rekonstruktion af genstanden. Hvordan opleves den dekonstrueret? Får den en ny betydning, når nogle af detaljerne bliver gentaget eller fremhævet på en ny måde?

Gipsblanding

🕒 15 minutter

- Brug evt. gummihandsker.
- Hæld gipspulveret i en skål. Det er en fordel at bruge hurtigtørrende gips.
- Placer forsigtigt skålen med pulver i en balje med vand, så hele skålen kommer under vandet.
- Lad den boble ud. Når der ikke er flere bobler, er blandingen klar.
- Alternativt kan du bland vand og gipspulver i et glas og røre rundt med en pind.
- Sørg for, at der ikke er klumper i.
- Følg blandingsforholdene på pakken. Hvis der ikke er nogen, kan man som hovedregel arbejde sig hen mod en konsistens, som ligner en tyk pandekagedej.
- Husk at lade resterne af gips tørre ud for derefter at blive banket ud i skraldespanden - fremfor at skylle gipsresterne ud i afløbet.

I SKAL BRUGE

- Gummihandsker
- Gipspulver
- Vand
- Balje
- Skål
- Rørepind

Byg lerrammen

🕒 30 minutter

Vælg en genstand fra dit hjem, som du ønsker at undersøge nærmere. Som inspiration kan du også se en trin-for-trin guide til opgaven via linket her: [SMK Connect \(vimeo.com\)](https://smkconnect.vimeo.com/111111111).

- Ælt leret.
- Rul leret ud til en plade.
- Lav en en forhøjet ramme i en størrelse, som passer til jeres valgte genstand.
- Det er en fordel at placere rammen på et stykke papir, så den ikke klistrer fast til bordet.
- Lav små eksperimenter ved at trykke forskellige sider af genstanden ned i leret.
- Man kan nemt udligne leret igen med fingrene og starte på ny.
- Lav gerne flere små rammer til hver detalje af genstanden, så I kan sammensætte gipsrelieffer på ny.

ISKAL BRUGE

- 1 kilo ler til hver person
- En genstand fra hjemmet

Relieffet

🕒 1 lektion

- Hæld gipsen ned i rammen.
- Hurtigtørrende gips har en tørningstid på 15-30 min.
- Mærk på gipsen, inden I forsigtigt piller leret af.
- På overfladen kan gipsen blive farvet af leret. Hvis gipsen er helt tør og ikke længere varm, kan I forsøge at fjerne lerfarven med en våd svamp eller forsigtigt skrabe overfladen af, fx med en spisekniv.

Opsamling

- Lav en udstilling af reliefferne.
- Hvis I har lavet flere relieffer, kan I eksperimentere med at sammensætte og opstille delene.
- Hvilke detaljer har I arbejdet med?
- Hvordan opleves genstanden ud fra relieffet? Er den genkendelig? Giver den andre associationer?

SMK Connect gør den kunstneriske kulturarv levende og anvendelig for landets elever. Det sker via modulopbyggede, nøje tilrettelagte undervisningsforløb, der kan bruges direkte i underviserens planlægning.

Udgivet under CC BY-SA